



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 20 Nisan 2012
Nr. Ref.: RK220/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 01/10

Başvurucu

Gani Ibërdemaj

Priştine Bölge Mahkemesi'nin Ac. nr. 1224/09 sayı ve 12 Kasım 2009 tarihli kararının Anayasa uygunluğu denetimi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucular

1. Başvurucu, Priştineli avukat Feriz Gërvalla tarafından temsil edilen Bay Gani Ibërdemaj'dır.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucu, kendisine 23 Kasım 2009 tarihinde teslim edilen Priştine Bölge Mahkemesi'nin Ac. nr. 1224/09 sayı ve 12 Kasım 2009 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Dava konusu

3. Başvurucu, Priştine Bölge Mahkemesi'nin Ac. nr. 1224/09 sayı ve 12 Kasım 2009 tarihli kararının, Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 46. maddesi [Mal güvenliği] ve 54. maddesi [Hakların Yargı Yoluyla Korunması] ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Hukuki dayanak

4. Anayasa'nın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 47.2 maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56.(2) kuralı.

Davanın Mahkeme'deki seyri

5. Başvurucu, 6 Ocak 2010 tarihinde Anayasa Mahkemesi Sekreteryası'na başvurmuştur. Başvuru, 23 Nisan 2010 tarihinde Priştine Bölge Mahkemesine bildirilmiştir.
6. Bölge Mahkemesi 26 Mart 2010 tarihinde verdiği cevapta c.nr. 117/2008 sayılı dava dosyasının Priştine Belediye Mahkemesine iade edildiği belirtilmiştir.
7. Mahkeme Başkanı 11 Mayıs 2010 tarihinde Üye Almiro Rodrigues'i raportör yargıç olarak görevlendirmiş, Üye Altay Suroy başkanlığında üyeler Kadri Kryeziu ve Gjyljeta Mushkolaj'dan oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
8. Ön İnceleme Heyeti raportör yargıcın raporunu 14 Aralık 2010 tarihinde inceledikten sonra tam kadroda toplana Mahkeme Heyetine başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

9. Priştine Belediye Mahkemesi 15 Haziran 2009 tarihinde çıkarttığı C. nr. 117/2008 sayılı kararla başvurucu Gani Iberdemaj'ın dava dilekçesini kabul etmiş, davalı Enver Aliaj ve Mehmet Aliaj'ın başvurucuya kendi mülküne erişimde koydukları engellerin kaldırılmasını ve ileride böyle engellerin konmamasını emretmiştir.
10. Davalıları yasal temsilcisi karar karşı yaptığı itiraz başvurusunda kararın bozulmasını, davacının dava dilekçesinin temelden yoksun olduğu gerekçesiyle reddini ve davanın yeniden görüşülmesi için ilk derece mahkemesine iadesini talep etmiştir. Davacı itiraz başvurusuna cevaben itirazın temelden yoksun olduğu gerekçesiyle reddini ve Belediye Mahkemesi kararının onanmasını talep etmiştir.
11. Priştine Bölge Mahkemesinin 12 Kasım 2009 tarihinde çıkarttığı Ac. nr. 1224/09 sayılı kararla Priştine Belediye Mahkemesinin C.Nr. 117/2008 sayı ve 15 Haziran 2009 tarihli kararı bozulup davacının dava dilekçesi temelden yoksun olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

12. Priştine Bölge Mahkemesi davanın mülke erişimin engellenmesi olmadığını ve Belediye Mahkemesinin yargılama yetkisinde olmayan bir durum için yanlış yapıldığı tespitinde bulunmuştur.
13. Priştine Bölge Mahkemesi “davacı mevcut durumda şehirleşme planının bir parçası olan mülke erişimin engellenmesine ilişkin hakların yargısal korumaya sahip değildir. Mülkiyet hakkıyla ilgili tüm uyuşmalıklar (...) Mülkiyet ve Aynı Haklar Yasası hükümlerine göre medeni usulle çözülecektir” tespitinde bulunmuştur.

Başvurucunun iddiaları

14. Başvurucu, Bölge Mahkemesi kararının medeni usul hükümlerini ihlal ettiği ve bu davanın mülke erişim engellemesi ve Belediye Mahkemesi yargılama yetkisinde olmadığı yönünde yanlış tespitte bulunduğu için gayrihukuki olduğunu ileri sürmüştür.
15. Başvurucu, şehirleşme alanındaki mülke erişim hakkının engellenmesinin yargı yoluyla korunma hakkına sahip olduğunu ileri sürmüştür.
16. Sonuç itibarıyla başvuru, yukarıda zikredilen yargı kararıyla Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 46. maddesi 1 ve 2. fıkrası ile 54. maddesi [Mülk Kullanım Hakkının Yargı Yoluyla Korunması] ile öngörülen mal güvenliği haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

17. Başvurucunun başvurusu hakkında karar verebilmek amacıyla Mahkeme, Anayasa, Yasa ve Mahkeme'nin İçtüzüğünde belirtilen kabul edilirlilik koşullarını yerine getirip getirmediğini değerlendirmek durumundadır.
18. Mahkeme, bununla ilgili olarak Anayasa'nın 113.7 ve Yasa'nın 47.2 maddesine atıfta bulunmak ister. Söz konusu maddeler şunu belirlemiştir:

Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.

“Bireyler, yasalarla belirlenen tüm kanun yollarını tükettikten sonra ancak söz konusu başvuruda bulunabilirler.”

19. Başvurucunu, Priştine Bölge Mahkemesi'nin kararında belirtildiği üzere davasını Mülkiyet ve Aynı Haklar Yasası hükümlerine uygun şekilde medeni usul yargılaması yoluyla çözmeye çalıştığını göstermemiştir.
20. Bu Mahkeme, KI 41/09 sayılı Priştine merkezli AAB-RIINVEST Üniversitesi – Kosova Cumhuriyeti Hükümeti davasına ilişkin 27 Ocak 2010 tarihli kabul edilmezlik karar ile KI 73/09 sayılı Mimoza Kusari-Lila – Merkez Seçim komisyonu davasına ilişkin 23 Mart 2010 tarihli kabul edilmezlik kararında aynı gerekçelere başvurmuştur.
21. Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesinin, hukuk mahkemeleri de dâhil olmak üzere söz konusu otoritelere olası Anayasa ihlalinin önleme veya

düzeltelemeye fırsat vermek olduğunu vurgulamak ister. Bu kural Kosova hukuk sisteminin olası Anayasal hak ihlalleriyle ilgili etkin kanun yolları geliştireceği varsayımından hareketle konmuştur (*bkz. mutatis mutandis*, AİHM 25803/94 sayılı Selmouni – Fransa davası 28 Temmuz 1999 tarihli kararı). Her halükarda anayasal hakların söz konusu başvurularda açıkça belirtilmesi zorunlu değildir. Bu başvuru üstü kapalı bir şekilde yapılmış olmasına rağmen kanun yollarının tüketilmesi koşulu yerine getirilmiştir (*bkz. mutatis mutandis*, 56679/00 numaralı Azinas – Kıbrıs davasına ilişkin 28 Nisan 2004 tarihli karar).

22. Mahkeme, netice itibariyle başvuruçunun yasalarla öngörülen kanun yollarının tamamını tüketmediğini tespit etmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 113.7 maddesi, Yasa'nın 47.2 maddesi ve İçtüzüğü'nün 56. (2) kuralına dayanarak oyçokluğuyla:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Iliriana Islami, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza